

מפלגות

מינץ: הסוף

בנימין מינץ 58, האיש שייסד את מפלגת פועלי אגודת ישראל, החזיק אותה מעל לפני השטח הפוליטי, הנהיג וייצג אותה, הלך לעולמו. ובמסדרונות המפלגתיים ברחבי ה' ארץ נשאלה השאלה: האם גם פאג'ני עברה מן העולם?

המעוניינים הראשיים היו, כמובן, שתי המפלגות הדתיות האחרות: אגודת ישראל והמפלגה הדתית הלאומית.

האגודה לא מצאה בנפשה את רוחב-הלב להשלים עם מינץ. כאשר הודיע עתונה, המודיע על פטירת מינץ התפקה בפרסום מודעות בתשלום, מטעם הממשלה, המד"ל לעומתה, מיהרה להביע את אבלה מעל לפי הצופה.

האם יחס זה ניבא התרחקות קיצונית עוד יותר של שרדיו פאג'ני מהאגודה, והתקרבות למד"ל? איש לא העז עדיין לנבא, אך האפשרות השניה נראתה כבעלת סיכויים רבים יותר.

באילו אכל פריפה. עוד לפני שנפטר מינץ עשה ראש המד"ל משה שפירא, מאמץ לרכשו. הוא הציע איחוד שתי המפלגות הדתיות, לקראת הבחירות לכנסת החמישית. פרטי ההצעה: שניים מתוך עשרת המקומות הראשונים ברשימה המשותפת ישרוינו ל- פאג'ני, וכן המקום ה-15 ברשימה. החשבון: למד"ל יש כיום 12 מאנדטים בכנסת. ל- פאג'ני שלושה, כשסיכוייהם לרדת לשניים, במקרה שיתייצבו בנד בבחירות.

המד"ל העמידה תנאי נוסף: איחוד מוחלט של כל מוסדות שתי המפלגות. לכך התנגד מינץ. הוא היה מוכן לעיין ברשימה משותפת לכנסת, אך לא בחיסול בסיסו הפוליטי. טי הצעת שפירא נדחתה, ונראה היה כי פאג'ני בכל זאת תופיע ברשימה עצמאית - או תיבלע בתוך מפא"י, כסיעה דתית בהס' תדרות הכללית. האפשרות האחרת - חזרה לשותפות עם האגודה - היתה חסרת כל סיכוי. כי מאז החליט מינץ להצטרף לקו אליציה, כשר הדתות, החרם גודוה עלידי האגודה, כאילו נתפס אוכל טריפה בפרהסייה.

איבת ביג'ני. שינאת האגודה הגיעה למימדים מדהימים. מינץ גונה בידי הרבי

מגור, נאלץ לנטוש את בית-הכנסת הקבוע שלו. כאשר נסע לארצות-הברית בשליחות משרדו, הוקף מישמרות של אגודאים, שקראו לו "בוגד!" הקיפו את מלונו, וצילצלו אליו בשלוש לפנות בוקר כדי לגדפו.

הוא חזר ארצה, גילה כי גם עורפו בסכ' נה. בגלל עמדתו בפרשת לבון, רכש לעצמו את איבתו העמוקה של דויד בן-גוריון. כי מינץ היה ידידו האישי של פנחס לבון, ובוועד השרים שחקרה את האחריות לעסק הביש, היה מינץ, למעשה, דוברו של לבון. הוא אשר דרש, בין השאר, כי יובאו בפני הוועדה מיסמכים מסויימים, שיעידו על איפ' יו ועברו של הקצין הבכיר.

ארבעה ימים אחרי שובו ארצה, לקה בטרומבוזה בלב. ששה שבועות שכב בביתו בתל-אביב, כשחיו בסכנה. ערב פסח הרשו לו רופאיו לחזור לעבודה. הוא ירד במישקל, נראה צעיר בכמה שנים, אך הפסיק לעשן את הסיגארים הנצחיים שלו.

"ידידים"? הסוף התקרב בסתר. בי ערב חג השבועות חלה מינץ בצחבת. שבוע ימים שכב בביתו, מבלי שתהיה לו אפשרות לגנוח ממש. כי עם התקרב מועד הבחירות, שקע בפעילות קדחתנית. רופאיו יעצו לו לעבור לבית-חולים, שם יוכל לגנוח וגם ליהנות משיטות-רפואי יעילות יותר.

ביום ראשון ניכנס לבית-חולים ביילינסון. למחרת לקה בשטף דם חמור. רק אז הבינו הרופאים כי לא היתה זאת צחבת שהציקה לו קודם לכן, אלא שתאי הדם שלו התפרקו, עד שהצחיב. התרופות המרובות שנתנו לו כדי ללחום בטרומבוזה פגעו בו במקום אחר. הם עוד ניסו לנתחו, אך היה ברור כי לשוא. בן העשירים מפולין, שעלה ארצה בגיל 22 כדי לקיים התיישבות חרדית והגיע לעסקנות המפלגתית רק בשעה שהחל עוסק בהצלח שארית יהודי אירופה, הגיע אל סוף דרכו.

ביום שלישי אחרי-צהריים התעורר מתר- דמת הניתוח. הוא נאנח אנהה עמוקה. "מה אתה נאנח, השר?" אמרה לו האחות, "יהיה טוב". "לא טוב, לא טוב", השיב השר. ואחר שהיה קצרה שאל: "מי בחוץ?" מבצע דולת עמדו אנשי צמרת מפלגתו

ואישים רבים אחרים. האחות ענתה לשם קיצור: "ידידים." השר ענה לה: "איפה יש בימינו לאנשים ידידים?" אחרי-כך היטה את ראשו לאחור. היה זה הסוף.

דת כולם חמורים

זה התחיל בסיפור-אהבה תמים, בין צעיר וצעירה. יוסף מרוזק, רוקח בן 26 מיפו, התאהב בבחורה צעירה וביקש לשאת תה לאשה. אלא שמרוזק היה קראי ובחירת- לבו יהודיה רבנית - והרבנות סירבה ל- השיאם.

מרוזק, בן-אחיו של ד"ר אליהו מרוזק שנתלה ב-1965 במצרים, כסוכן-ריגול ישרא- לי, לא השלים עם הסירוב. הוא הרעיש צו- למות, הגיע לבסוף אל נשיא המדינה. ה' נשיא, שהוא חוקר מוכר בעניין גידחי ישר- אלי, פנה אל הרב הראשי, "תן לי שלושה שבועות", ביקש הרב נסים, "כתום מועד זה אמסור תשובה".

למשלחת של זקני הכת הקראית, הבטיח הנשיא: "אם כתום שלושה שבועות לא תצהיר הרבנות על ביטול האיסור, אפרסם אני הודעה שאתם חלק מהעם היהודי."

הנשיא מסבך. הרב הראשי חשש ל- התיר את החרם העתיק. הוא הודיע לנשיא כי אינו פוסק הלכה כללית, אלא מוכן להתיר לכל רב שיחליט בעצמו אם להשיא יהודיה לקראי. מול התחמקות זו, ראה הנשיא את עצמו נאלץ לעמוד בהבטחתו אל זקני הכת.

ביום ששי האחרון פירסם במעריב מאמר ארוך, בו קבע כי הקראים הם יהודים לכל דבר.

אלא שקביעה זו לא פתרה את הבעיה; היא רק סיבכה אותה עוד יותר. כי הנשיא לא יכול היה להיב בהכרזותיו את הרבנים. הוא רק פגע בהם.

המדינה, שמסרה את כל ענייני האישות בידי הרבנים, לא יכלה - מתוך שיקולים מפלגתיים - להפקיע עתה זכות זו. סיכס איש-חוק ירושלמי: "ענייני הדת משולים לשק גדול, בו הוכנסו כל תושבי המדינה. מדי פעם נועצת מפא"י סכין בשק וקורעת בו קרע. עבור הדתיים - זוהי פגיעה. עבור האזרחים הלכודים בתוך השק - זהו קרע קטן מכדי שיוכלו להשתחרר מן השק." ימה עם מרוזק ובחירת ליבו? הם יוכלו להתחתן רק אם ימצאו רב שיהיה מוכן להתעלם - על אחריותו האישית - מן החרם העתיק.

מנגנון קיצוץ כנפיים

ידועה סתמית, שהתפרסמה בשבוע שעבר, הזהירה את האזרח, כי משהו רקוב בשדה- התעופה לוד. היתה זו ידיעה על שביתת- מחאה קצרה, שערכו פקידי השדה, בעיקבות העברת מנהלם, סגן-אלוף משה קרן, מ- תפקידו.

מדוע הועבר קרן? שר התחבורה, מפא"י ופקידי השדה האשימו זה את זה בחיפוי על מעשים מתרידים, בתככים מפלגתיים לקי- ראת הבחירות, ובחצי תריסר האשמות אחרות באותה רוח. איש מהם לא גילה במה בדיוק אמורים הדברים.

פיתרון החידה מצוי בדו"ח סודי, המתוייק בלישכתו של שר התחבורה, יצחק בן-אהרן. דו"ח זה, שחובר בשעתו בידי קרן, מתאר כמה מן ההפתעות שציפו למנהל שדה- התעופה, אחרי שניכנס לתפקידו, לפני כי- שמונה חודשים. בין השאר:

● הוזמנה עבודת-מתכת מסויימת בכוכן הבדק. הוזמנה, שערכה הגיע, בערך, ל-160 לירות, נמסרה על טופס של הנהלת שדה- התעופה. העבודה בוצעה, אך משלא סולק החשבון במועד, פנתה הנהלת מכון הבדק להנהלת שדה-התעופה, בתזכורת. קרן בי- קש לדעת מה טיב העבודה, גילה כי הודי- (המשך בעמוד 14)

* ביטוי הפורמאלי: האיטור להשיא בת ישראל למזרח. מכיוון שהקראים מתחננים לפי ההלכה הכתובה, אך מתגרשים לפי הלכותיהם, ומכיוון שנדרשה כזאת יכולה להתחתן שוב וללדת ילדים, נחשבים ילדים אלה ממזרים. במרוצת השנים, ראתה הרב- נות בכל הקראים ממזרים.

הביקוי

משושים בצל

הם מיבני קני-הסוף משושות - המצאה יס קני-סוף אלה מורכבים כל המיתקנים הנמצאים במועד

מועה מסעירה עברה בשבועות האחרונים מפה לאוזן בין שוחרי ה- מיץ היפה בישראל. "שמעת? שמעת?" לחש גבר אחד למשנהו, "הגיע משלוח של 600 חתיכות צרפתיות בביקויני!". פלישה של יפהפיות מפאריס! סיפר אחר, "וכולן ב- מקום אחד - במחנה שהוקם ליד אכזיב בצפון!". "הריבירה עברה לגליל המערבי!", "מועדון של גודיסטיות הוקם בצפון!"

"לא לפרסם! לא לפרסם!" התחננו המאר- גנים הישראליים של מחנה מועדון היס התיכוני, שהוקם ליד אכזיב, הכפר הערבי הנטוש שבגליל המערבי. "אנחנו מפחדים מפלישה ישראלית למקום! יציפו את השטח! יהרסו את המחנה!" הם דחו את מסיבות- העתונאים למועד מאוחר יותר. פתיחתו של המחנה עברה בקול דממה דקה. אולם היו כאלה שלא יכלו להתאפק. הם מיהרו למקום שהיה פעם חורשה, אשר שימשה מחנות-נוער ופקיניקים, מצאו את

מינץ 1945 (עם נער פליט באירופה) בסוף הדך: יש ידידים לאדם?